דער קענעדער איד

THE ISRAELITE — Canadian Jewish Weekly — 796 Main Street.

Vol. III. No. 18. Winnipeg, Thursday, June 20th, 1912. — ווינ׳פעג, דאנערשטאג, ה״ תמוז, תרע״ב.

אַ יונגער סטודענט, אַ בּוירגלאַר.

ארטהור טארווילסאן, א סטודענט פון פיערטען קורס, דער זוהן פון א הי־נען גלח, איז פארנעבּראכט געווארען אין געריכט אויף דער קלאגע פון בּוירגלארי.

דער יונגערמאן איז ארעסטירט גע־ווארען דריי אזייגער פאר טאג פון א פאליסמאן וועלכער האט איהם בּע־מערקט ארויסגעהן פון א בּוטשער שאפּ אין פארטיידזש עוועניו וואו ער האט ארויסגענומען פון א רעדזשיסטער 35 סענט. ער האט נאכהער געפּרוּבּירט אויך אריין אין א גראסערי סטאר, אבּער דער פאליסמאן האט איהם בּאלד ארעסטירט.

פאר׳ן געריכט האט ער געוויינט און געבּעטען מען זאל רחמנות האבּען אויף זיין מוטער, וועלכע וועט ניט איבּער־טראגען די שאנדע.

J. S. GISS

591 פּאָרטיידזש פּהאָן שערבּרוק 3600

(נעארבּייט בּיי הארסאן בּעי)

ליידיעס און מענער שניידער.

גאראנטירט א פיינעם סטייל און גוט נעפּיט־

מיין ארבּייט מאכט אייך שעהן אויסזעהן (43

נ. סגל׳ס בּעקעריי

איז דאס איינציגע פּלאץ, וואו בּרויט, בּולקע ווערט געבּאקען ריין און זויבּער. בּרויט ווערט אויך דעליווערט צו הויז.

טעלעפאנירט אבּ סט. דזשאן 1488 אדער קומט אין

510 סעלקירק עוועניו.

אַ טאָג פון אונגליקען אין וואַנקאָווער.

לעצטער זונטאג איז געוועזען א בּעזונ־דערער טאג פון אונגליקליכע עקסי־דענטען אין וואנקאווער. די צאהל פער־אומגליקטע און גע׳הרג׳עטע דורך פער־שיעדענע עקסידענטס דערגרייכט בּיז צעהן. די עקסידענטען זיינען ווי פאלגט. צוויי דער׳הרג׳עט פון א טריין, איינער דערטרונקען שיפּענדיג זיך אויף א לאד־קע, איינער דער׳הרג׳עט פון סטריט קאר, איינער פון אן אויטאמאבּיל, איי־נער איז אראבּגעפאלען פון א שיף און איז דערטרונקען געווארען, איינער — פון סטריט קאר און בּרעכט אויס א פוס א. ז. וו. און אלעס אין איין טאג.

דוד הייטנער טויט.

מיטוואך 19טען יוני אום 4 אוהר נ.מ. איז אנגעקומען די ידיעה אז דוד הייט־נער איז געשטארבּען אויף זיין פארם עסטערהאזי, סאסק.

דוד הייטנער איז ניט פרעמד צו די אידען אין ווינ׳פעג. אבּוואהל עס איז ערשט 4 יאהר זייט ער האט זיך דא בּעזעצט, דאך איז ער אין דער קורצער צייט געווען טהעטיג אויף אלע געפּי־טען פון קהל׳שען לעבּען: ער איז געוועזען צו ערשט דירעקטאר און נאכהער פּרע־זידענט פון דער היבּרו בּענעוואלענט סאסייעטי, ער איז אויך געוועזען פאר א יאהר צייט פּרעזידענט פון דער תלמוד תורה, ער איז אויך געוועזען א מיטגליעד פון די בּני ציון און די בּני בּרית. איבּע־ראל האט ער גענומען מיט דער פולער האנד.

די לויה איז געוועזען דאנערשטאג פריה

זעהט אטרופּין׳ס אדוו. אויף פּיידזש 8.

אַ שטיעף פאָטער אַלס מערדער.

וויקטאר עריקסאן, א פארמער גע־בּען מוס דזשאו, איז ארעסטירט און געשטעלט געווארען פאר א געריכט פאר שלאגען מערדעריש און הרג׳ענען זיין שטיעף קינד. דער דאקטאר ווי אויך די עדות צווישען וועלכע אויך זיין איי־גענע פרוי פיגורירט, געבּען איבּער שוידערליכע פאקטען. די הענט בּיים קינד זיינען געווען אויסגעדרעהט, די פינגער צובּראכען, די נאז צוקלאפּט און צובּראכען, פון בּיידע אויערען האט געגאסען בּלוט, דאס גאנצע לייבּ בּע־דעקט פון שווארצע און בּלויע וואונדען און די ליפּען פערשוואלען. עס ציינט זיך ארויס אז דער מערדער האט גע־מאטערט דאס קינד אויף א בּרענענדען אויווען. בּיים מערדער איז ערשט דריי מאנאטען זייט ער האט געהייראט מיט דיעזער פרוי און ער האט ווייזט אויס בּעשלאסען פּטור צו ווערען פון איהר דריי יעהריג קינד אויף אן אינקוויזיטא־רישען אופן.

פרוי אַוויאַיטאָר דער׳הרג׳עט

דזשולי קלארק פון דענווער, קאל., איז דער׳הרג׳עט געווארען אראבּפא־לענדיג מיט איהר בּיפּלעין, ווערענד זי האט געמאכט פּראקטיק, פארבּערייי־טענדיג זיך צו א לופטפליה־רייס וואס האט געזאלט פארקומען.

שיעור אַ דועל.

ניט בּעשערט אונז, ווינ׳פּעגער, בּיי־צוואוהנען טאקע אן אמת׳ען דועל אזוי ווי אין די צייטען פון פּושקין און אנעגין. א יונגער דייטשער אימיגראנט עריק האוזמאן איז בּעשולדיגט געווא־רען אין פאליס קארט פאר ארויסרופען זיין קאמעראד דזשארדזש העניג אויף א דועל. דער יונגער דועליסט האט חושד געווען זיין פריינד העניג אז ער שטערט איהם אין זיין ליעבּע צו א יונ־גער דייטשקע און האט איהם געשיקט א בּריעף, אויפפאדערנדיג איהם צו א דועל מיט דער בּעהויפּטונג אז נור בּלוט קען ענטשיידען ווער פון זיי איז בּע־רעכטיגט צו דער ליעבּע. העניג אבּער האט געדענקט אנדערש און האט די בּריעף איבּערגעגעבּען אין פאליס קארט יעצט זיצט ער אין טורמע און שרייט ,דאנער וועטער, ווי נעמיין, ווי לומפּיג!״

דער טעלעפאן נומער פון „איד״ איז סט. דזשאהן 2213.

וויכטיגע ציפערען פון אָרימקייט.

די קריסטליכע אסאשיאייטעד טשא־ריטי האבּען ערשט פערעפענטליכט זייער יעהרליכען בּעריכט. עס שטעלט זיך ארויס אז אין גאנצען האבּען זיך געווענדעט נאך הילפע 861 פּערזאן, 221 פון וועלכע זיינען ניט בּעפריעדיגט געווארען אויף די רעקאמענדאציאנען פון די אינוועסטיגייטארס. די איבּעריגע 640 קייסעס ווערען צוטהיילט ווי פאלגט: 127 האבּען געמוזט האבּען שטיצע, ווייל זיי האבּען ניט קיין בּע־שעפטיגונג; 144 קראנקע, 41 פער־שטעהען ניט ארומצוגעהן מיט געלד (ניט שפּארזאם געגוג, ד. ה. די מענער האבּען דורכשניטליך גוט פערדיענט, אבּער די פרוי האט ניט געוואוסט ווי צו פיהרען די בּעל הבּית׳שקייט אזוי, אז עס זאל בּלייבּען אויף די ווינטער מאנאטען), 93 פעלע, פרויען מיט פא־מיליעס וועלכע זיינען פערלאזען פון זייערע מענער און שפּייזער, 25 הייםי־שע אונגליקען ווי עקסידענטס מיט קינדער אדער פרוי, 40 אוננארמאלישע אויפפיהרונג ווענען די סאסייעטי האט צוריק ארויפגעפיהרט אויף׳ן רעכטען וועג, 29 אלטע און אונפעהיגע צו אר־בּייט, 68 אלמנות און יתומים וועלכע האבּען זיך גענויטיגט אין צייטווייליגע הילף, 62 פערשיעדענע און 11 וועלכע איז דאך געלונגען אבּצונארען די אינ־וועסטיגייטארס.

איבּעריג צו זאגען ווי וויכטיג דיעזע ציפערען זיינען. עס וואלט ווינשענס־ווערטה זיין צו וויסען אן עהנליכע סטאטיסטיק פון אונזערע טשאריטיס.

אַלץ דער צעמענט מאַנגעל.

צו פערהיטען די געפאהר וועלכע עס האט געדראהעט די וועסט צו בּלייבּען אין מיטען דער ארבּייט אויס מאנגעל אין צעמענט, האט די פעדע־ראלע רעגירונג בּעשלאסען ארונטער־צונעהמען 50 פּראצענט פון דער דיוטי פון יונייטעד סטייטס צעמענט. דאס הערענדיג האבּען די צעמענט מאנו־פעקטשורערס פון דער איסט זיך גע־ווענדעט צו דער רעגיערונג מיט א בּקשה אז דיעזע לייכטערע אבּצאהלונ־גען זאלען בּלויז זיין פאר דעם צעמענט וועלכער געהט אין דער וועסט פון (גרעיט לייקס) פארט וויליאם א. ד. ג. זאגסט, טענה׳ן זיי, וועלען זיי זיין גע־צוואונגען צו שליסען זייערע פעק־טארים.

דער שניידער סטרייק אין מאָנטרעאַל.

צו דער ארמער סטרייקער איז יעצט צוגעקומען נאך אן אבּטהיילונג פון 185 קאטערס. פון די סטרייקער האבּען זיך ארום צוויי הונדערט צוריקגעקעהרט צו דער ארבּייט אין די שעפּער וואס הא־בּען געסעטעלט מיט דער יוניאן. אין די שעפּער וואו עס געהט אן דער סטרייק איז דערוויל שטיל. נעבּען יעדען שאפּ זיינען אוועקגעשטעלט פּיקעטס וועלכע האבּען די אויפגאבּע ניט נור צו זעהן אז עס זאלען ניט ארויפגעהן ארבּייטער קיין סטרייק בּרעכער, נור אויך צו בּע־ריכטען וואס פאר א סחורה עס קומט אריין אדער געהט ארויס, כדי מען זאל וויסען אויף זיכער אז די קלאדינג פון די שעפּער וואו ס׳געהט אן דער סטרייק ווערט ניט געמאכט אין אנדערע שע־פּער. לויט די בּעאמטע פון דער יוניאן קענען די מאנופעקטשורער ניט בּעקו־מען קיין ארבּייטער אין טאראנטא, האמילטאן אדער לאנדאן, אנט., ווייל צוליעבּ דעם סטרייק אין מאנטרעאל איז דארטען דער שניידער טרייד אויף׳ן בּעסטען מצב. די מאנופעקטשורערס טענה׳ן ווידער אז יעדער טאג קומט זיי אן אפּליקיישאנס פון ארבּייטער און עס וועט לאנג ניט דויערן בּיז זיי ווע־לען אנפילען זייערע שעפּער מיט הענט. מען פערשטעהט אבּער אז דאס איז בּלויז א קלאנג אום אבּצושרעקען די סטרייקער.

לויט א בּריעף פון מר. ל. כאזאנא־וויטש אין ,פארווערטס׳ זיינען אין דעם סטרייק בּיי 4 טויזענד ארבּייטער, מע־נער, פרויען, אידען און קריסטען. אין דעם בּריעף דערצעהלט דער שרייבּער אז אויך די מאנטרעאלער בּאסעס הא־בּען געפּרוּבּירט אנצואווענדען דעם זעלבּען שענדליכען מיטעל ווי זייערע חברים אין פּעטערסאן און ערקלעהרט אז די אידישע יוניאן איז מיט׳ן סטרייק אויסען ארויסצושמייסען די קריסטליכע שניידער ארבּייטער פון דעם טרייד.

דאס איז געווארען א ניי לומפּיש מיטעל בּיי די בּאסעס וואו מען ער־קלעהרט א סטרייק. גראד דא, אין מאנטרעאל, האבּען זיך די בּאסעס דא־מיט נור לעכערליך געמאכט, דען קיי־נער גלויבּט זיי ניט. עס קען אבּער ערגעץ וואו פּאסירען אז מען זאל גראד יא גלויבּען אין אזא לומפּיגען בּלאף און דורך דעם אויפהעצען איין טהייל ארבּייטער אויף דער צווייטער.

קבּצנים ערוואַכט.

א סנעפּ פון $1000.00 צו מאכען. פון א שמעק טאבּאק בּיז א הויז, פון א קבר בּיז א פּאלאץ, פון א טשיקען קופּ בּיז א קאזארמע. און אלעס פון אלעס וואס איהר ווילט און קענט ניט קריגען ערגעץ אנדערש, קענט איהר קריגען בּיי דער

שיללער און ניזמאַן ריעל עסטייט קאָמפּאַני.

מיר קויפען, טריידען, און פערקויפען לאטס, הייזער, פארם לאנד. מיר קויפען און קריגען אגרימענטס אף סייל, מארטגיידזשעס א. ז. וו.

אַ געלעגענהייט פון אַ קבּצן אַ מולטיבּיליאָנער צו ווערען.

א בּלאק וואס בּרענגט אריין $4,500 א יאהר אינקאם צו פערקויפען פאר $28,000. $5,000 אין קעש, בּאלאנס אין טרייד, לאנד אדער לאטס.

ווענדעט זיך צו

SCHILLER & NEWMAN

REAL ESTATE

880 Main Street — Phone St. John 162

ערשטער אידישער ריעל עסטייט אָפיס אין דער נאָרד ענד.

ווער עס האָט הייזער אָדער לאָטס צו פערקויפען, אָדער ווער עס וויל קויפען; ווער עס וויל בּייטען לאָטס פאַר הייזער אָדער פאַרמס, זאַל זיך ווענדען צו

ב. ראָבּינסאָן און זאָהן

אין 1-2 292 סעלקירק עוועניו — פהאָן סט. דזשאָן 2445

נעמען אָן הייזער צו פערענטען און רענטען. שבּת געשלאָסען, זונטאָג אָפען

רעזידענס 539 פּריטשארד עוועניו — פהאָן סט. דזשאָן 737

קאָנטראַקטאָרס און בּילדערס. 44)

אויבּ איהר דענקט אַהיים צו פאָהרען.

עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופריעדענשטעלען. מיר זיינען אגענטען פאר די גרעסטע און בּעסטע שנעל שיף קאמפּאניעס. אונזערע אידישע בּעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דיענסט צו געבּען אייך אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע. מיר האלטען שטענדיג אין אונזער קאסע א גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמ־דע געלדער און פערקויפען צו מעסיגע פּרייזען. געלד געשיקט אין אלע וועלט טהיילען.

אַללאָוועי און טשעמפּיאָן — בּענקערס און בּראָקערס

דזשאַבּ פּרינטינג אין אַלע שפּראַכען ווערט אָנגענומען אין אָפּיס פון „איד״, 796 מיין סטריט.